

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0228-206
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Міжнародний гуманітарний університет
ID ОП у ЄДЕБО	33344
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, другий (магістерський) рівень, 07 «Управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/vidomosti.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	к.т.н., доцент, декан факультету Гирич Сергій Володимирович
Члени експертної групи	д.е.н., професор, завідувач кафедри Сатир Лариса Михайлівна, здобувачка вищої освіти за третім (освітньо-науковим рівнем) Лопатка Ксенія Андріївна
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	-
Дати виїзду до ЗВО	09.12.2019-11.12.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://drive.google.com/file/d/1vpD3IOLTeUNEHAydJ6GNleWcW1wKxQ1Y/view
Дата надходження звіту до Національного агентства	24.12.2019
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

- ◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;
- ◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;
- ◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◇ відсутні

Обґрунтування:

Підстави відмови в акредитації відсутні.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

На думку експертної групи освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є актуальною та враховує сучасні вимоги ринку праці та інтересів стейкхолдерів. Цільове спрямування ОП відповідає місії та стратегії МГУ. Програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Структура та зміст ОП відповідають вимогам стандарту та предметній області спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Обсяг ОП та окремих її освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для даного ОС. Навчальний заклад надає можливість здійснення здобувачами вищої освіти вибору вибіркового дисциплін. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими. Форми та методи викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання, загалом відповідають принципам студентоцентризму та академічної свободи. Перелік освітніх компонентів, методи навчання та викладання, форми та методи контрольних заходів за ОП дозволяють досягти запланованих результатів навчання. Загалом, ОП переважною більшістю визначених критеріїв мають недоліки, які не є суттєвими, а тому відповідають рівню В, а за критеріями 5 та 7 відповідають рівню А. За консолідованим висновком експертної групи усі зазначені освітні процеси мають резерви для удосконалення і незважаючи на відсутність набору у 2019 р., освітня програма має перспективи для подальшого існування та вдосконалення в майбутньому.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Концепція освітньої діяльності МГУ визначає місію, цілі, завдання та напрямки розвитку ЗВО на період 2019-2025 рр., які корелюють із цілями ОП, що як і програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів. Прослідковується співпраця ЗВО в межах ОП із органами місцевого самоврядування, роботодавцями різних галузей. Наявні у відкритому доступі анкетування студентів з метою виявлення потреб щодо покращення організації навчання на ОП. Наявність у відкритому доступі силабусів як засобу інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання на ОП. Наявна чітка та зрозуміла політика та процедура дотримання академічної доброчесності в ЗВО. НПП кафедри, які забезпечують освітній процес за ОП, характеризуються фаховою відповідністю, всі викладачі мають наукові ступені та звання. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОП на взаємовигідних з університетом умовах. Наявність сприятливого морально-психологічного клімату у ЗВО. Керівництво університету та інституту підтримують розвиток наукової активності викладачів та є зацікавленим в подальшому розвитку ОП. Є достатньою прозорість та публічність основних нормативно-правових документів, що регламентують діяльність ЗВО, а також процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в ЗВО і на ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Вибіркова частина формування компонент ОП потребує розширення можливостей вільного вибору студентами як серед дисциплін цієї ОП, так і серед вибірових ОК інших ОП

університету. Доцільно створити нормативну базу, що забезпечить можливість врахування на ОП процедури неформальної освіти. Варто покращити передумови для участі здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендовано залучення професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять на умовах трудових та інших відносин. На основі досліджень тенденцій розвитку ринку праці, галузевого контексту, консультативно-рекомендаційних бачень роботодавців та випускників щодо удосконалення освітнього процесу бажано в структуру ОП рекомендовано вводити нові дисципліни чи блоки дисциплін. При оновленні ОП використовувати досвід більш широкого кола як вітчизняних так і іноземних ОП. Для посилення інформаційної підтримки навчального процесу, покращення навчально-методичного забезпечення ОП доцільно впровадити систему дистанційного навчання через використання модульного навчального середовища Moodle, яке ефективно застосовується провідними вітчизняними ЗВО. Важливо активізувати роботу щодо запровадження в університеті підготовки ЗВО за дуальною формою освіти за ОП. Доречно створити рейтингову систему оцінки діяльності викладачів та використовувати матеріальне стимулювання результативної діяльності НПП.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Місія і кредо Міжнародного гуманітарного університету, як зазначається на сторінці сайту (<http://www.mgu.edu.ua/pro-universitet/misiia-i-kredo>) – це « ми працюємо на сучасне і майбутнє України» із девізом "Pro bono publico". Досягнення цього вбачається колективом у розширенні і вдосконаленні науково-дослідної роботи, впровадженні освітніх інновацій, інформатизації та активізації навчально-виховного процесу, залучення провідних вчених і фахівців-практиків, забезпечення динамічного зростання професійного рівня персоналу, підготовка студентів до реальних професійних дій, пізнання основ менеджменту та мистецтва комунікації між людьми - на основі професійної компетентності, повазі до суспільних потреб та суспільної відповідальності. Основним документом, що регламентує діяльність університету є його Статут (<http://www.mgu.edu.ua/golovna/publiczna-informatsiya/statut>), який окреслює основні напрями його діяльності, у розділі 3 якого прописана Концепція освітньої діяльності МГУ, основною метою якої є встановлення стратегії, цілей, основних принципів і завдань щодо подальшого розвитку університету і зокрема забезпечення конкурентоспроможного випускника на ринку праці. Такий підхід забезпечує підготовку фахівців з розвинутими професійними та соціально-особистісними компетенціями на засадах гуманізму та патріотизму, що відповідає Стратегії розвитку МГУ на 2019-2025 роки (<http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/strategia.pdf>) в сфері задоволення потреб суспільства, держави та регіону. Стратегічні завдання МГУ, відповідають пріоритетам сформованим в ОП, в якій основна мета підпорядкована підготовці фахівця здатного до розв'язання комплексних задач у професійній і інноваційній діяльності. Гарант ОП під час інтерв'ю повідомила, що набір магістрів на цю програму був лише у 2016 і 2018 роках, що пояснюється кількома причинами: перша, тим, що випускників бакалавріату ще немає за цією спеціальністю, тому контингент складається із випускників інших економічних спеціальностей і друга – оптимізації кількісного наповнення груп магістратури при загальній тенденції скорочення кількості абітурієнтів. Проте, інтерв'ю із ректором та керівниками структурних підрозділів, підтвердило наміри щодо розвитку ОП, та приділення їй особливої уваги. Так, зокрема ректор університету сказав, що аналіз по країні щодо тенденцій зменшення кількості вступників на традиційні економічні спеціальності потрібно корелювати приватним сектором з підприємництва і торгівлі і як показує співпраця з підприємцями, вони добре реагують на термінологію «підприємництво, торгівля та біржова діяльність» і вона їм підходить. Отже, потрібно розвивати ОП в умовах конкуренції освітянських послуг. Особливістю ОП є її орієнтація на її глибоку професійну підготовку фахівців підприємств здатних до швидкої адаптації в умовах сучасного бізнес-середовища, що підтверджується професійними компетентностями дисциплін «розробка бізнес-планів та створення ефективних бізнес-моделей», «прогнозування тенденцій та запобігання ризиків на ринку».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно плану моніторингу даних анкетування освітніх програм МГУ студенти, а також інші стейкхолдери можуть у будь-який час пройти онлайн анкетування на сайті університету (<http://www.mgu.edu.ua/studentske-zhyttia/zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-prohramy>), або за їх бажанням заповнити анкету на паперових носіях. В цілому моніторинг проводиться згідно графіка, у цьому році – грудень 2019 р., наступний – червень 2020 року. За результатами опитування студенти в основному задоволені структурою і якістю ОП, методами навчання і можливістю приймати участь у освітньому процесі і які частково було враховано при змістовному наповненні деяких компонент освітньої програми. Студентське самоврядування запропонувало ряд заходів, які вже впроваджуються у навчальний процес, наприклад, участь студентів у проєкті «Campus», організація заходів із бізнесменами, з керівниками топ-менеджменту бізнес-спільноти та залучення практиків для читання лекцій в університеті, відкриття курсів англійської мови. Інтерв'ю із студентами підтвердило цю інформацію, а представники студентського самоврядування наголосили на тому, що адміністрація погодилася на пропозицію студентства змінити графік навчання для магістрів, а саме навчатися у 2 зміну за триденним тижневим графіком, з метою поєднання навчання і можливості працевлаштування, що свідчить про орієнтацію ЗВО на потребу із студентоцентрованим підходом. Під час інтерв'ю роботодавці підтвердили інформацію щодо залучення їх до розробки ОП, підписання договорів щодо прийому студентів на практику, проведення гостьових лекцій та проведення анкетування їх (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/visnovki_ank_robotod.pdf), висновки яких показали, що 100% опитуваних роботодавців підтвердили свою готовність до співпраці з ЗВО у майбутньому. Одним із системних взаємодій є співпраця із Центром біржових технологій (керівник Троцько Б.С., був на зустрічі), який на базі ЦБЕ проводить безкоштовне навчання як студентів так і викладачів, дає можливість пройти незалежне тестування, отримати сертифікат брокерів (25 студентів отримали сертифікати). Проте, роботодавці висловили активну готовність до перегляду ОП і навчального плану з метою підпорядкування освітніх компетентностей і результатів навчання до мінливого бізнес-середовища, зокрема приділити увагу ряду дисциплін у майбутньому: «Аналіз і прогнозування біржової діяльності» надаючи їй статус обов'язкової дисципліни, бенчмаркінг, консалтингові послуги, бізнес-аналітика. Підтримують роботодавці і дуальну освіту. На фокус-групі з випускниками було запропоновано ввести дисципліну у напрямі застосування інформаційних систем і технологій щодо обліку, аналізу і планування економічної інформації. Інтерв'ю із науково-педагогічними працівниками, що відповідають за зміст ОП і викладають на цій програмі, підтвердило, що наукові дослідження із підприємництва, торгівлі і біржової діяльності академічної спільноти були враховані при формуванні освітніх компонент ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі, компетентності та програмні результати навчання ОП значною мірою враховують тенденції розвитку ринку праці стосовно формування попиту на фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Центр зв'язків з роботодавцями, діяльність якого регулюється положенням (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_centr_zvazk.pdf) щорічно проводить моніторинг ринку праці, економічної ситуації Одеського регіону, який показав, що у Одесі найбільш затребувані фахівці галузі торгівля/продаж. За статистикою сайтів з пошуку роботи станом на 01.04.2018 рік, кількість вакансій у цій галузі становить 15,6% від загальної пропозиції. Відповідно до освітньої програми передбачено виробничу і переддипломну практику, яку студенти Інституту права, економіки та міжнародних відносин проходять більше ніж на 20 підприємствах і установах, основними з яких є: ТОВ «Булгар-травел-тур», ПАТ «Одеський завод порошкових кілець», ТОВ «Сантерра», ТОВ «Денгруп», ТОВ «ОПАЛ-ІНВЕСТ» та інші. Проводиться організація ярмарки вакансій в університеті та прийняття участі у ярмарках вакансій, що проводяться центром зайнятості і молодіжною радою при міському

голові. Проте, як зазначено у відомостях самооцінки, під час формулювання цілей та програмних результатів навчання освітньої програми було враховано лише галузевий контекст у плані бачення процесу підготовки та подальшої діяльності магістра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Регіональний контекст не було потреби враховувати, оскільки підготовка фахівців відбувається для національного ринку праці в цілому. Як показала зустріч із здобувачами вищої освіти, всі вони проживають або в Одесі, або в Одеській області і думають працевлаштовуватись лише у регіоні, тому варто враховувати і регіональний контекст щодо визначення цілей і ПРН ОП. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм з підготовки магістра з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, зокрема ОНУ ім. І.І. Мечнікова, про що свідчить рецензія на ОП Садченко О.В. Врахований і зміст іноземних програм, доступних для ознайомлення, та використано їх досвід. (https://www.lusem.lu.se/staffpages/media/studies/msc/curriculum/ea_gei.pdf, <http://entrepreneurship.umich.edu/program-and-curriculum/>, <https://anaheim.edu/schools-and-institutes/carland-entrepreneurship-institute/master-of-entrepreneurship-curriculum.html>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю було затверджено 10.07.2019 р. На момент роботи експертної групи внесення змін до ОП на основі вимог стандарту не відбувалося. Проте ОП затверджена Вченою радою МГУ протоколом №1 від 09.10.2019 року, поряд з цим навчальний план затверджено протоколом №1 від 28.08.2018 року що суперечить п.4 ст. 10 Закону України «Про вищу освіту». У пояснювальній записці гарант освітньої програми пояснила експертній комісії, що ОПП було затверджено 28.08.2018 року протоколом засідання Вченої ради № 1 (тому і назва така), а при підготовці документів до акредитації помилково (технічна помилка) на титульному листі освітньої програми зазначили 2019 рік. Навчальний план теж був затверджений разом з ОПП, у 2018 році, що не суперечить ЗУ «Про вищу освіту». Для доказу експертам була представлена друкована версія цього документу та Робочий навчальний план за 2018 рік. Як зазначається у записці, на засіданні кафедри від 30.08.2019 року було переглянуто освітню програму «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (протокол № 1) на предмет відповідності положенням стандарту. Після обговорення було прийнято рішення не змінювати структуру і зміст ОП у зв'язку із відповідністю стандарту. Тому освітні компоненти були оновлені у межах окремих тем та структурі робочих програм і силабусів дисциплін. Дійсно ОП, що акредитується, містить усі визначені стандартом інтегральну, загальні і професійні компетентності. Таким чином, ОП дозволяє досягти, визначених стандартом, результатів навчання, а також в цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для рівня 8.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Розроблені та діючі Концепція освітньої діяльності, Стратегія розвитку Міжнародного гуманітарного університету на період 2019-2025 р., яким відповідають цілі ОП так як і програмні результати навчання, які враховують потреби, запити всіх без виключення стейкхолдерів. Сформована доброзичлива атмосфера спілкування всіх учасників освітнього процесу. Створюються курси англійської мови для студентів бакалавріату, як умова успішного складання зовнішнього незалежного оцінювання знань для вступу до магістратури. Проводяться анкетування в онлайн режимі і паперовому вигляді здобувачів вищої освіти з

метою якісної організації навчання за ОП та удосконалення її. Сильною стороною освітньої програми є активна і реальна співпраця із достатньою кількістю роботодавців, які об'єднані у Центрі взаємозв'язку із роботодавцями з однією метою – участь у формуванні якісної освітньої програми і підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Наявність розробленого та діючого стандарту з 10.07.2019 №961.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Потрібно оновити ОП за наявності розробленого і діючого стандарту із спеціальності та з огляду на колізії щодо підготовки і подачі документів (освітньої програми, навчального плану) до Національної агенції. Під час формування цілей і програмних результатів навчання потрібно враховувати не лише галузевий контекст а і регіональний у процесі формування бачення щодо підготовки та подальшої діяльності майбутніх фахівців. Звернути увагу на змістовність проведення анкетувань студентів щодо напрямів удосконалення конкретно цієї ОП за набором компонент (дисциплін), їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання. Врахувати пропозиції роботодавців із формування структури ОП і введення нових дисциплін щодо потреби їх у наповненні необхідних компетентностей. Детальніше опрацювати для цього аналогічні освітні програми вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Документи які відображають місію і стратегію розвитку міжнародного гуманітарного університету в цілому відповідають завданням і цілям ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та враховують її подальший розвиток. ОП сформована до прийняття стандарту вищої освіти із спеціальності, проте має певні невідповідності у термінах її затвердження. Поряд з цим у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для магістерського рівня, та наявного освітнього стандарту щодо наповнення загальних і фахових компетентностей та можливостей реалізації програмних результатів навчання. Цілі освітньої програми сформовані на основі тенденцій змін на ринку праці, розвитку спеціальності, галузевого контексту без врахування регіонального.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

У відомостях про самооцінювання ОП, зазначено, що обсяг дисциплін вибіркової частини ЄКТС становить 23 кредита, що складає 32,2% кількості ЄКТС освітньої програми (згідно ЗУ «Про вищу освіту» має бути не менше 25%, що регламентовано і у Положенні про організацію освітнього процесу у МГУ (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf). Такою кількістю кредитів вибіркової складової характеризується і навчальний план (23 кредита ЄКТС). Поряд з цим у циклі професійної підготовки обов'язкові дисципліни у підсумку зазначено 66 кредита ЄКТС, підсумовуючи 11 складових цього циклу отримуємо 55 кредитів, що і має бути для загального підсумку обсягу ОП 90 кредитів ЄКТС, тому вважається технічною помилкою. Окрім цього у НП розрахунки проведені вірно – у цій частині підсумок

складає 55 кредитів ЄКТС. Тиждень навантаження складає 18 год. Термін навчання, який визначений у НП на денній формі складає 1 рік і 4 місяці, на заочній формі навчання 1 рік і 10 місяців.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма достатньо структурована, яка передбачає 9 обов'язкових та 6 пар вибіркових дисциплін, які ранжовані за 2 циклами (цикл загальної підготовки та цикл професійної підготовки). Аналогічна кількість і назв компонент відображена у навчальному плані. Цикли загальної і професійної підготовки включають обов'язкові і вибіркові компоненти. Структурно-логічна схема достатньо показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення деяких освітніх компонент програми. Проте, в ОП різні вибіркові дисципліни, зазначені в одній парі вибору, мають не однаковий взаємозв'язок із рештою компонент ОП та із програмними результатами навчання ОП (наприклад, товарознавство продовольчих товарів/ринок фінансових послуг; етика бізнесу/аналіз і прогнозування біржового ринку), що ускладнює вибір між такими дисциплінами. Обсяг освітньої програми щодо загальних та фахових компетентностей за спеціальністю на багато перевищує процентне співвідношення визначене стандартом (мінімум 35% обсягу ОП), що свідчить про цільове спрямування на реалізацію програмних результатів навчання за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОП, що акредитується.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Освітні компоненти відповідність ОП 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», всі програмні РН забезпечуються освітніми компонентами, які включені до обов'язкової складової. Міждисциплінарний характер ОП включає невелике коло дисциплін, зокрема: етика бізнесу, правове регулювання біржової діяльності, яке на нашу думку потрібно розширювати для забезпечення інтегральної та загальних компетентностей ОП. Окрім цього, зустріч із роботодавцями підтвердила необхідність введення до НП сучасних дисциплін зорієнтованих на міжнародні навчальні програми, які забезпечують потреби сучасного бізнес-середовища і будуть характеризувати унікальність даної ОП. Під час зустрічі з експертами, студенти висловили бажання приділити увагу вивченню ділової англійської мови, адже знання мови це вимога більшості роботодавців. З метою забезпечення міжвузівської мобільності здобувачів, варто звернути увагу на назви окремих навчальних дисциплін і запропонувати їх більш лаконічні варіанти назв (це стосується, наприклад: «Актуальні проблеми ділової конкурентної розвідки», «Прогнозування тенденцій та запобігання ризиків на ринку»).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно із статтею 62 Закону України «Про вищу освіту», здобувач вищої освіти має право обирати дисципліни обсягом не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП. Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» МГУ дає здобувачам реалізувати таке право (вибіркова складова ОП містить 23 кредита, що становить 32,2 % від 90 кредитів ЄКТС ОП). Процедура визначення вибіркових дисциплін регламентується нормативними документами МГУ: Положенням про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proc.pdf),

Положенням про порядок та умови вибору студентами вибіркових навчальних дисциплін у Міжнародному гуманітарному університеті (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_vibirk_disc.pdf), Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_ind_plan.pdf), які дають можливість здобувачам сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Перелік вибіркових дисциплін затверджується Вченою радою за поданням випускової кафедри та за потребою може щорічно коригуватися за рішенням Вченої ради. Вибір студентом дисциплін на наступний навчальний рік проводить до 20 листопада поточного року шляхом подачі заяви до деканату. (зразок заяви і списку студентів на вивчення вибіркової дисципліни міститься у Положенні про порядок та умови вибору студентами вибіркових навчальних дисциплін МГУ). Директор інституту за поданими заявами до 1 грудня формує списки студентів за обраними вибілковими дисциплінами. У випадку, якщо для вивчення окремої вибіркової навчальної дисципліни не записалась мінімально необхідна кількість студентів кафедра доводить до відома студентів перелік дисциплін, що не будуть викладатися. Після цього студент повинен обрати іншу дисципліну, де вже є або може сформуватися кількісно достатня група студентів. У разі, якщо і повторний вибір не дав результату, студент записується на вивчення дисциплін, які деканат вважає необхідними для оптимізації навчальних груп. Після остаточного формування і погодження груп з вивчення вибіркового дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни заноситься до індивідуального плану студента. Студенти на зустрічі із експертами підтвердили існуючу процедуру вибору ними дисциплін.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.
Факти, докази та їх аналіз:

Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО регламентується нормативними документами: Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf), Положення про Центром зв'язків з роботодавцями ПЕМВ МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_blue_zvazk.pdf) та договорами і угодами роботодавців (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/dogovor_prakt4.pdf). В освітній програмі і навчальному плані передбачені обов'язкові освітні компоненти, такі як виробнича практика (6 кредитів ЄКТС) і переддипломна практика (3 кредита). Для забезпечення якісного проходження практики і оформлення звітів, кафедрою розроблені «Методичні вказівки до виробничої практики» (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/vkaz_prakt.pdf) та «Методичні вказівки до переддипломної практики» (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/vkaz_perd.pdf), в яких прописані мета, завдання та особливості організації практики за денною ОП. Практична підготовка студентів проходить більше ніж на двадцяти підприємствах та установах м. Одеси, серед яких можна визначити такі як: ТОВ «Булгар-травел-тур», ПАТ «Одеський завод поршневих кілець», ТОВ «Санterra», ТОВ «Денгруп», ТОВ «Моцарт готель груп», ТОВ «ОПАЛ-ІНВЕСТ», ТОВ «Інвац», ТОВ «П.А.І.Р.», філії відомих банків: ПАТ КБ «Південний», АТ КБ «Приватбанк», АТ «ОТП Банк» та інші. Як показала зустріч з роботодавцями, вони приймають активну участь в організації та проведенні практик для студентів спеціальності, керують проходженням практики студентами на підприємстві, надають інформацію для написання звітів із практики та готові до активної подальшої співпраці щодо надання можливості проходження практичної підготовки студентами та стажування викладачів. У цілому зміст виробничої і переддипломної практики відповідає потребам стейкхолдерів і дозволяє за професійною компетентністю досягти шести ПРН заявлених у ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

Здобувачі ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» набувають soft skills навички, зокрема, креативність; здатність до абстрактного, критичного мислення, комунікабельність; вміння проводити переговори, які відповідають цілям освітньої програми. Досягається це за рахунок вибірових дисциплін – етика бізнесу, правове регулювання біржової діяльності, опосередковано через вивчення окремих розділів дисциплін фахового спрямування та різних форм навчання: ділові кейси, ділові ігри, презентації, виступи на наукових конференціях. Проте дана освітня програма за рахунок дисциплінарного упорядкування щодо загальних компетентостей, має можливість посилити набуття студентами соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на момент формування ОП був відсутній (затверджений 10.07.2019 № 961), що і зазначається у відомостях про самооцінювання.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістичне відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма і робочий план передбачає як аудиторне навантаження, так і самостійну роботу студентів, яка по окремих дисциплінах має різні варіанти співвідношення між аудиторною і самостійною роботою студента. У середньому СРС становить 79, 3% від загальної кількості годин, на заочній формі навчання на 7,5% більше, тому згідно встановленим МОН України граничним нормам (не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу кредитів ЄКТС, які відведені на вивчення дисципліни - Додаток до Листа МОН №1/9-126 від 13.03.2015р.) є можливості до зменшення обсягу самостійної роботи по окремих дисциплінах. Основні формами самостійної роботи на фокус-групі студенти назвали наступні: реферати, індивідуальні роботи, розрахункові кейси, задачі. Виконання таких робіт відбувається за допомогою інтернет-ресурсів, літератури, яка знаходиться у бібліотеці, програмного забезпечення у комп'ютерних класах та консультацій науково-педагогічних працівників. Обсяг фактичного навантаження викладачів співпадає із обсягом вказаним в ОП, що підтверджується розкладом занять і індивідуальним навантаженням викладачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП не здійснювалась.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Освітні компоненти відповідають ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», всі програмні РН забезпечуються освітніми компонентами включених до обов'язкової складової ОП. Обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня освіти. ОП сформована у відповідності до предметної галузі спеціальності. Вибіркові дисципліни у НП ОП становлять 32,2% загального обсягу кредитів ЄКТС ОП. Процедура вибору вибірових дисциплін

регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у МГУ, Положенням про порядок та умови вибору студентами вибіркових навчальних дисциплін у МГУ, Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти, які дають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію магістрам. Освітня програма передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти, а зміст виробничої і переддипломної практики відповідає потребам стейкхолдерів і за професійними компетентностями дозволяє досягти ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Вибіркова частина освітньої програми має не однаковий взаємозв'язок із рештою компонент ОП та із програмними результатами навчання, тому потребує перегляду щодо визначення пар вибіркових дисциплін з метою забезпечення подібності їх компетентностей та досягнення однакових програмних результатів навчання ОП. Доцільним є корегування навчального плану щодо доповнення з урахуванням потреб ринку і стейкхолдерів актуальними дисциплінами (бенчмаркінг, бренд-менеджмент, бізнес-аналітика, проектний менеджмент та інші). Введення додаткових дисциплін, які носять мультидисциплінарний характер і які забезпечують загальні компетентності ОП, дозволить зміцнити отримання соціальних навичок здобувачами (soft skills). Із окремих дисциплін навчального плану, з огляду на середнє значення частки (79,3%) самостійної роботи студентів є можливості до зменшення кількості годин СРС.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Структура та зміст ОП відповідають вимогам стандарту і предметній області спеціальності. Обсяг ОП (у кредитах ЄКТС) та окремих її компонент відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження і відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Доцільним є корегування навчального плану щодо доповнення актуальними дисциплінами, дисциплінами які забезпечують загальні компетентності і формують соціальні навички у здобувачів. У ЗВО сформовано чітку процедуру вибору студентами вибіркових дисциплін і здійснення індивідуальної освітньої траєкторії. Освітня програма та НП реалізують можливості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, що дає можливість здобути компетентності необхідні для подальшої професійної діяльності. Запропоновані пропозиції є досяжними.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання затверджені на засіданні вченої ради університету протоколом №4 від 25.01.2019 р. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (http://www.mgu.edu.ua/docs/priom_mgu.pdf). У Додатку 1 до Правил прийому до Міжнародного гуманітарного університету зазначено про набір здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (другий рівень вищої освіти). Правила прийому на навчання достатньо мірою структуровані, викладені чітко та зрозуміло. У правилах прийому на навчання не виявлено ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Програма вступних випробувань переглядається щорічно. При прийомі на навчання на конкурсній основі здобувач повинен скласти вступне фахове випробування та іспит з іноземній мови. Якщо вступник немає бакалаврської освіти за фахом, він складає додаткове вступне фахове випробування. В документі «Програма фахового вступного випробування для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» («спеціаліст»))» відображено перелік тем, на основі котрих побудовані екзаменаційні питання, критерії балової оцінки знань вступників. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (http://www.mgu.edu.ua/docs/news/programa/ptbd_m_.pdf). На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що зміст вступних випробувань відповідають рівневі вхідних компетентностей.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності відображені у «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Міжнародного гуманітарного університету», яке було прийнято Вченою радою МГУ, протокол №2 від 30.10.2018 р. та затверджено в.о. ректора 01.11.2018 р. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_akadem_mobiln.pdf). В частині сьомій даного положення відображено правила визнання та перезарахування результатів навчання. Правила є достатньо зрозумілими та чіткими. Переведення студентів з одного закладу вищої освіти до іншого незалежно від форми навчання, спеціальності здійснюється за згодою ректорів цих закладів. Такі переведення можуть бути здійснені за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного розходження здійснюється на підставі наданого здобувачем вищої освіти документу з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку вищим навчальним закладом – партнером.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ЗВО на момент акредитаційної експертизи відсутні.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила для вступу в ЗВО на навчання є чіткими та зрозумілими, вони враховують особливості ОП. Лояльне ставлення керівництва до можливого переходу здобувачів на ОП. Можливість публічного доступу до нормативних документів ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Рекомендації: створити чітку процедуру, яка забезпечить можливість врахування на ОП отриманих здобувачами вищої освіти нових знань та навичок у системі неформальної освіти, ознайомитись з практикою визнання результатів в інших ЗВО, визначити можливості започаткування практики академічної мобільності здобувачів в контексті ОП.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості освітньої програми у професійному контексті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Компетентності магістрів МГУ формуються за допомогою традиційних і інноваційних форм та методів навчання та викладання, які прописані у Положенні про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf), робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін (<http://mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/silabusy>), які сприяють досягненню цілей і програмних результатів за ОП. В рамках ОП зберігається загально університетський підхід до творчої свободи навчання. Академічна свобода здобувачів вищої освіти в МГУ гарантована наступними положеннями: «Про організацію освітнього процесу у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf); «Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти МГУ; «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи екзаменаційних комісій МГУ» (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_atestsc.pdf); Про внутрішню систему забезпечення якості освіти у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_sistem.pdf); «Про студентське самоврядування МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_samovrad.pdf). Зустріч із студентським активом показала, що в університеті сприяють посиленню ролі здобувача вищої освіти як самостійного, активного учасника навчального процесу, що регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_akadem_mobiln.pdf), Положенням про академічну доброчесність у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_dobroch.pdf) і загалом відповідає вимогам студентоцентрованого підходу. Студенти на зустрічі підтвердили, що вони ознайомлені із формами і методами навчання, вільно обирають теми дипломних робіт, тематику наукових досліджень і мають сучасні можливості до взаємодії із викладачами.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

У Міжнародному гуманітарному університеті інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання доводиться наступним чином: по-перше на організаційних зборах перед початком навчання студентам надається загальна інформація про ОП; по-друге викладачі доводять інформацію в межах своїх дисциплін до студентів в усній формі з посиланням до електронних носіїв силабусів (<http://mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/silabusy>), робочих навчальних програм дисциплін на кафедрах щодо порядку вивчення освітніх компонентів, форм контролю знань, критеріїв їх оцінювання. Порядок проходження практики та написання магістерських кваліфікаційних робіт регламентується методичними рекомендаціями. Таку процедуру доведення інформації підтвердили студенти на зустрічі з експертами. Окрім цього консультації викладачів з приводу самостійної роботи, написання наукових робіт, проходження практики носить регулярний характер, (графіки консультацій складаються на початку кожного семестру) про що розповіли на зустрічі з експертами академічні працівники, які забезпечують викладання дисциплін за ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

*Факти, докази та їх аналіз:
коротке поле*

Науково-дослідницька робота магістрів даної ОП проводиться під керівництвом викладачів кафедри. Студенти публікуються у наукових журналах та беруть участь у конференціях: Міжвузівська науково-практична студентська конференція «Проблеми підвищення ефективності функціонування національної економіки України в умовах глобалізації», Всеукраїнська науково-практична конференція «Економіка і менеджмент: сучасні тенденції та виклики», наукові доповіді студентів публікуються у Збірнику наукових праць «Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету». Однією із компонент професійної підготовки є проходження переддипломної практики, методичні вказівки до якої містять розділ «Проведення наукових досліджень» (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/vkaz_perd.pdf). Більшість викладачів публікують свої напрацювання у міжнародних і фахових виданнях у межах наукових досліджень і дисциплін, які викладають. Слід відмітити, що весь академічний персонал, що забезпечує ОП має публікації у журналах, які індексуються у Scopus та Web of Science, а професор Гончарук А.Г – 17 публікацій, професор Прокопенко О.В. – 14 за останні п'ять років. Все це дає можливість більш якісно поєднувати дослідження з консультуванням магістерських робіт здобувачів. Їх Тематика, як правило, відповідає науковій тематиці кафедри і окремих викладачів, що засвідчує зв'язок результатів наукових досліджень кафедри в цілому з освітнім процесом у магістрів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма розроблена вперше, затверджена у 2018 році до прийняття Стандарту вищої освіти України даної спеціальності, 30 серпня 2019 року було переглянуто ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (протокол № 1) засідання кафедри і прийнято рішення про оновлення освітніх компонент у межах окремих тем, структури робочих програм дисциплін та написання і затвердження силабусів для здобувачів., які оприлюднені на сайті

університету (<http://mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/silabusy>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Право здобувачів освіти на академічну мобільність передбачено Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Міжнародного гуманітарного університету (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_akadem_mobiln.pdf). Окрім того, розробляється план започаткування навчання за подвійним дипломом з Варшавським університетом менеджменту (<http://www.mgu.edu.ua/pro-universitet/mizhnarodna-mobilnist/vykladachi>). В університеті діє Навчально-науковий цент міжнародних освітніх програм МГУ (<http://www.mgu.edu.ua/pro-universitet/mizhnarodna-mobilnist>), в якому мають змогу навчатися іноземні громадяни на різних ОП, але за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» набору на навчання немає. Викладачі, що працюють зі студентами на ОП, мають можливість проходити закордонні стажування у іноземних університетах-партнерах, про що свідчать наявність договорів, наприклад, договір про співпрацю з університетом Сінью (Китай), підписаний 09.12.2019 р, предметом якого є спільний розвиток інноваційного потенціалу університетів та проведенні спільних наукових досліджень.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Форми і методи навчання і викладання розроблені у численних внутрішніх нормативних документах і використовуються науково-педагогічними працівниками, які дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання ОП що акредитується і відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, доступні для всіх учасникам освітнього процесу. Наявність у групі забезпечення освітньої програми значної кількості публікацій у наукометричних баз Scopus та Web of Science. Значним напрямком розвитку міжнародного співробітництва в галузі вищої освіти МГУ і зокрема випускової кафедри є започаткування навчання за Програмою «Подвійного диплому» з Варшавським Університетом Менеджменту у перспективі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4 коротке поле

Переважає більшість академічного персоналу кафедри та здобувачів освіти за ОП, не приймають участь у виконанні держбюджетних науково-дослідних тем, у міжнародних наукових проектах. Рекомендується посилити пошуки можливостей для участі та перемоги у грантових конкурсах, зокрема у програмах мобільності викладачів і студентів Erasmus+. Бажано запровадити використання відомої платформи Moodle – інформаційну і комунікаційну технологію для навчання і викладання, як ефективний інструмент управління навчанням, збільшення чисельності осіб, які отримують доступ до інформації і якісної освіти.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання, в цілому відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Учасникам освітнього процесу своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Наукові дослідження, викладання і навчання у певній мірі пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності МГУ і мають перспективи розвитку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені в п.4 Положення про організацію освітнього процесу (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf). Система оцінювання результатів навчання відображається у п.6 вищезазначеного Положення. Також дисципліни ОП мають силабуси (<http://www.mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/silabusy>), в котрих відображено систему оцінювання, види та методи контролю, зазначено форми контролю та визначено критерії оцінювання. До дисциплін ОП розроблені та затверджені робочі програми навчальних дисциплін, в яких представлені такі розділи «критерії оцінювання» та «методи контролю». Спілкування із студентами засвідчило, що для більшості з них критерії оцінювання є зрозумілими. За необхідності здобувачі вищої освіти мають змогу отримати роз'яснення від науково-педагогічних працівників щодо критеріїв оцінювання. Наявні критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до п.4 ОП «Підприємництво торгівля та біржова діяльність» атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/progr/opp_pidpriemn.pdf), що відповідає п.6 Стандарту вищої освіти України, який затверджено наказом №961 Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019р.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час акредитаційної експертизи було з'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу і здобувачі вищої освіти мають змогу отримати інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Додатково до самостійно отриманої інформації про форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання із сайту МГУ (<http://www.mgu.edu.ua/>) інформація повідомляється в усній форм викладачами на початку навчального семестру. У випадках виникнення конфліктної ситуації за

заявою студента чи викладача, створюється комісія для повторного приймання іспиту. В «Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи екзаменаційних комісій МГУ» (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_atestsc.pdf) визначено порядок атестації здобувачів вищої освіти, формування та організацію роботи екзаменаційної комісії. Під час бесіди із здобувачами вищої освіти та спілкування з науково-педагогічними працівниками було підтверджено відсутність випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», а також випадки застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП наразі не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності МГУ знайшли відображення у Положенні про академічну доброчесність у МГУ (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_dobroch.pdf) та у Кодексі академічної доброчесності (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_akad_dobr.pdf). Згідно із положенням про академічну доброчесність всі атестаційні роботи здобувачів проходять перевірку на академічний плагіат (12.11.2019р. підписано договір №001 про співпрацю між МГУ та ТОВ «Антиплагіат»). За словами академічного персоналу та представників студентства, перевірка дипломних робіт проводиться на безоплатній основі, а будь-які інші матеріали перевіряються за бажанням та на платній основі (50 коп./1 сторінка). На зустрічі із експертною комісією студенти позитивно сприйняли ідею щодо підписання здобувачами вищої освіти декларацій про академічну доброчесність. Політики та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Наявність у відкритому доступі силабусів навчальних дисциплін із чіткими та зрозумілими критеріями оцінювання, освітньої програми та навчальних планів. Наявність у відкритому доступі внутрішніх нормативних документів із зазначенням зрозумілої і чітко сформульованої політики академічної доброчесності. Освітній процес за ОП доповнено активними методами навчання (бізнес-симуляціями, діловими іграми, кейсами). МГУ іде у напрямку до підвищення внутрішньої культури якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Доцільним є впровадження практики підписання декларацій про академічну доброчесність НПП та здобувачами вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та ОП в цілому, доводяться до відома здобувачів вищої освіти заздалегідь. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам діючого стандарту вищої освіти. У ЗВО діє політика дотримання академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

В ході зустрічі із академічним персоналом та проектною групою з'ясувалось що ЗВО добирає викладачів виходячи із цілей ОП. Гарант ОП Головченко О.М., д.е.н., професор, спец. 08.00.05 – розвиток та розміщення продуктивних сил та регіональна економіка, тема дисертації: «Теоретико-методологічне забезпечення подолання загроз стабільному економічному розвитку регіонів України» викладає дисципліни (Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємств, Економічна безпека, Актуальні проблеми ділової конкурентної розвідки); Гончарук А.Г., д.е.н. спец. 08.00.04- економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації: «Формування механізму управління ефективністю підприємства (на прикладі харчової промисловості)» викладає (Підприємницька діяльність); Потьомкін Л.М., д.е.н. спец.: 08.00.04- економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації: «Організаційно-економічний механізм мотивації персоналу харчових підприємств: теорія, методологія, практика», викладає дисципліни (Товарознавство продовольчих товарів, Економіка торговельного підприємства, Планування діяльності підприємства, Механізм економічного зростання); Прокопенко О.В., д.е.н., спец. 08.00.06 - Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища, тема дисертації: «Теоретико-методологічні засади соціально-економічної мотивації екологізації інноваційної діяльності», викладає дисципліни (Розробка бізнес-планів та створення ефективних бізнес моделей); Нестерова К.С., к.е.н., за спец. 08.00.03 - економіка та управління національним господарством, тема дисертації: «Державна регуляторна політика сприяння розвитку морського туризму в Україні», викладає (Прогнозування тенденцій та запобігання ризиків на ринку); Зеркіна О.О. к.е.н., спец. 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка, тема дисертації: «Формування системи кадрового забезпечення інноваційного розвитку регіональної економіки», викладає дисципліни (Етика бізнесу, Підприємництво в зовнішньо-економічній діяльності); Банасько Т.М., к.е.н., спец.: 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит, тема дисертації: «Бухгалтерський облік і контроль нематеріальних активів: оцінка та порядок відображення», викладає дисципліни (Економічна діагностика, Контролінг в підприємницькій діяльності, організація і здійснення комерційної діяльності). Якісний викладацький склад підтримується заходами взаємовідвідування (є журнали взаємовідвідувань), проведенням відкритих лекції та анкетуванням здобувачів вищої освіти (результати анкетування було надано експертній комісії на паперовому носії). Оцінювання НПП цієї ОП засвідчило, що усі викладачі мають відповідну кваліфікацію. При цьому позитивним є те, що 10 із 15 дисциплін викладаються НПП із 9 і більше професійними активностями. Академічна кваліфікація викладачів ОП дозволяє забезпечити досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання і у контексті публікацій НПП, а також проходження ними відповідного фахового підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Професійна кваліфікація викладацького складу ОП стосується лише окремих викладачів, тому досягнення визначених відповідною ОП цілей та результатів навчання забезпечу НПП лише із належною академічною кваліфікацією.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до «Порядку конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Міжнародний гуманітарний університету та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» прийнятого вченою радою МГУ, протокол №1 від 30.08.2016 р. та затвердженого ректором МГУ 30.08.2016 р. Даний порядок розміщений на сайті МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poradok_kontr.pdf) і в ньому зазначено чіткі процедури конкурсного добору викладачів. Експертна комісія зазначає як позитивне, що у вимогах до кандидатів на вакантні посади кафедри зазначено про необхідність фахового викладання за конкретними дисциплінами ОП, наявність перспективного плану діяльності НПП, проте потребують посилення вимоги щодо професійної діяльності у відповідній сфері викладання. В цілому процедура конкурсного добору є прозора і дозволяє необхідний рівень професіоналізму претендентів для цієї ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Для здобувачів за ОП періодично організовуються зустрічі із представниками роботодавців, про що періодично повідомляється на сайті ЗВО. Існує практика залучення сумісників, у т.ч. професіоналів-практиків, з метою забезпечення програмних результатів навчання за ОП. В Інституті права, економіки та міжнародних відносин МГУ функціонує Центр зв'язків з роботодавцями (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_centr_zvazk.pdf) який забезпечує здобувачам вищої освіти можливість проходження виробничої та переддипломної практики на підприємствах м. Одеси, пропонує тематику дослідницьких робіт та ділових кейсів під час практичних занять; долучається до розроблення та апробації навчально-методичних і наукових робіт спільно з викладачами кафедри економіки і міжнародних економічних відносин. ЗВО співпрацює з визнаними науково-дослідним установами, провідними компаніями, які є регіональними лідерами у сферах підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Так, стратегічними партнерами МГУ, що залучені до організації та реалізації освітнього процесу за ОП, є: АТ КБ «Приват Банк», ПАТ КБ «Південний», Союз роботодавців України, ТОВ «Одеський брокерський дім», ПАТ «Одеський завод поршневих кілець», департаменти Одеської міської ради тощо. На зустрічі із експертною групою роботодавці повідомили про власне бачення проблем щодо співпраці університету із бізнесом. Представники роботодавців позитивно сприйняли пропозицію долучатись до рецензування не тільки ОП але і до розроблення та рецензування робочих програм та інших навчально-методичних видань. В цілому залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу в МГУ має різноплановий та системний характер.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

Більшість викладачів ОП не має попереднього практичного досвіду роботи стосовно дисциплінами, які викладають. Тому особливо важливим є залучення до проведення аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків та експертів галузі. Співбесіди із здобувачами вищої освіти засвідчили їх зацікавленість у залучення професіоналів-практиків до навчального процесу. Так, у 2018-2019 н. р. за участю представників роботодавців та керівників підприємств було проведено наступні заняття: представник банку «Південний» Григоренко Юлія (менеджер контакт-центру) провела лекцію на тему «Як знайти роботу своєї мрії» (<https://www.facebook.com/groups/ipemo.mgu/permalink/3284741514877165/>), Білецька Ірина (керівник контакт-центру) та Кабакова Юлія (керівник відділу підтримки клієнтів) –

практичне заняття на тему «Проходження співбесіди з роботодавцем та принципи складання резюме»(<https://www.facebook.com/groups/ipemo.mgu/permalink/2732437510107571/>); Сідякин Глеб, менеджер компанії "Філіп Морріс Україна" – лекцію на тему «Soft и Hard skills, затребуваність міжнародних компаній» (<https://www.facebook.com/groups/ipemo.mgu/permalink/3281460001871983/>); Стах Василь засновник «Центру здоров'я» та «ЕкоХлеб», бізнес-тренер – лекцію «Сім якостей підприємця» (<https://www.facebook.com/groups/ipemo.mgu/permalink/3217331688284815/>).

На зустрічі із експертною групою, багато представників роботодавців засвідчили, що позитивно б оцінили потенційну пропозицію від ЗВО щодо більш системного викладання на освітній програмі практичних занять на умовах зовнішнього сумісництва або погодинної оплати праці. До того ж один із представників роботодавців, що був присутній на зустрічі із експертами, має науковий ступінь кандидата наук.

5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

В ході спілкування із академічним персоналом з'ясовано, що викладачі мають налагоджену систему професійного розвитку, а підвищення кваліфікації формалізовано у вигляді Плану підвищення кваліфікації НПП, який є невід'ємною частиною плану роботи кафедри на навчальний рік. МГУ сприяє вільному вибору форм підвищення кваліфікації як в Україні, так і за її межами. Дотримуючись принципів академічної свободи та мобільності, кожен викладач має право вільно обирати місце, напрям, тематику підвищення кваліфікації. Так, викладачі кафедри економіки і міжнародних економічних відносин пройшли стажування в країнах ЄС, зокрема: проф. Головченко О.М., проф. Прокопенко О.В. у 2019 р. пройшли стажування у Jesuit University Ignatianum in Krakov (Польща); доцент Нестерова К.С. пройшла тренінг у рамках Міжнародного проекту «USAID з торговельної політики України» на тему «Механізм врегулювання суперечок в рамках СОТ та засоби торговельного захисту». За підсумками стажування вищезазначені викладачі отримали відповідні сертифікати. Професійному розвитку викладачів також сприяє їх участь у науково-практичних конференціях, публікації наукових праць у фахових виданнях України та зарубіжжя.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Керівництво університету проводить послідовну політику щодо сприяння підвищенню професійної майстерності науково-педагогічних працівників. МГУ стимулює розвиток педагогічної майстерності викладачів. На рівні кафедри щосеместру планується організація взаємовідвідувань занять викладачів із наступним їх обговоренням на засіданні кафедри. МГУ використовує різнопланові заходи для підвищення рівня викладацької майстерності: відкриті лекції, майстер-класи, тренінги за участю експертів у професійній сфері даної ОП; сприяє викладанню НПП МГУ лекцій в інших ЗВО, особливо за кордоном; нагороджує найбільш успішних викладачів подяками, почесними грамотами, цінними подарунками, порушує клопотання про відзнаку викладачів на регіональному та державному рівнях тощо. Рівень викладацької майстерності береться до уваги адміністрацією МГУ при прийнятті рішення щодо продовження трудових відносин із НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Всі викладачі мають наукові ступені та звання. Керівництво ЗВО підтримує розвиток наукової активності викладачів, та зацікавлено в подальшому розвитку ОП. Існує практика мотивування отримання додаткової освіти у ЗВО. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. ЗВО за даною ОП залучає до проведення ознайомчих лекцій представників роботодавців. Роботодавці виявили бажання більш активно долучатись до участі у навчальному процесі на взаємовигідних умовах, деякі з них мають наукові ступені.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Рекомендовано більш вузько визначати конкурсні вимоги до претендентів за заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, беручи до уваги не лише належну академічну, але й професійну кваліфікацію. Має місце відсутність практичного досвіду роботи більшості НПП у контексті викладання дисциплін на ОП. Рекомендовано залучення професіоналів-практиків та експертів у галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин. Визначити можливості стажування викладачів на фінансово-взаємовигідних умовах на реальних підприємствах роботодавців. Активізувати практику співпраці із іноземними ЗВО (наприклад взаємодію у грантових проектах).

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Обґрунтованість відповідності викладачів відомостях представленим у звіті про самооцінювання збігається із висновками експертів під час перевірки ЗВО. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та об'єктивною. Залучення роботодавців, до освітнього процесу не носить системний характер. До аудиторних занять професіонали-практики, експерти галузі залучаються тільки для ознайомчих лекцій. ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку викладачів, стимулює їх професійне зростання та удосконалення.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертній групі було продемонстровано спеціальні матеріально-технічні ресурси, які необхідні для викладання дисциплін за освітньою програмою, а саме: мультимедійні проектори, інтерактивні дошки, комп'ютерна лабораторія, аудіо- та відео- апаратура. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалось експертною комісією шляхом відвідування аудиторій навчального корпусу, бібліотеки, буфету, санітарно-технічних приміщень, гуртожитку та медпункту. Група експертів перевірила наявність та доступність необхідних ресурсів для здобувачів вищої освіти. Силабуси є у вільному доступі для студентів (<http://www.mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/silabusy>). Матеріально-технічна база та навчально-методичне забезпечення є на необхідному рівні для досягнення очікуваних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Підчас зустрічей зі здобувачами вищої освіти та науково-педагогічним персоналом, експертною групою було встановлено, що ЗВО забезпечує вільний та безоплатний доступ учасників освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, наукової діяльності в межах ОП. Реалізується це відповідно до п. 9 «Учасники освітнього процесу, їх права та обов'язки» Статуту МГУ затвердженого у новій редакції рішенням Загальних зборів засновників МГУ від 23 серпня 2019 року (<http://www.mgu.edu.ua/golovna/publiczna-informatsiya/statut>). Для реалізації освіти за даною освітньою програмою у здобувачів є вільний та безоплатний доступ до фондів Наукової бібліотеки. Доступ до електронних ресурсів можливий як у комп'ютерних класах, так і через підключення до мережі Wi-Fi.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Підчас зустрічей із здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування, експертна група встановила, що всі учасники освітнього процесу задоволені освітнім середовищем ЗВО. Було зазначено, що до потреб здобувачів дослухається адміністрація МГУ і іде назустріч у питаннях, що стосуються планування графіку навчального процесу. Для студентів і науково-педагогічних працівників забезпечено комфортні умови для проведення занять та відкрито доступ до всіх навчальних матеріалів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована у ЗВО шляхом затвердження Положення про роботу кураторів академічних груп МГУ (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_kurat.pdf). До кожної академічної групи закріплюється куратор, котрий здійснює первинну підтримку здобувачів вищої освіти з усіх можливих питань, що стосуються навчання в університеті. Підчас зустрічей з НПП та здобувачами вищої освіти експертна комісія пересвідчилася у цьому. Взаємовідносини студентів із ЗВО побудовані через кураторів груп, працівників кафедр, через офіційну групу Facebook (<https://www.facebook.com/MGU.Odessa/>) та через офіційний сайт МГУ. Студентська рада також бере активну участь у інформаційній, організаційній та соціальній підтримці здобувачів вищої освіти.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У МГУ створені умови для реалізації права на світу осіб з особливими потребами, а саме: наявність навчальних аудиторій на першому поверсі; зручний центральний вхід, який обладнано автоматичними дверима; поручні для користування сходами. В ЗВО розроблено Положення про забезпечення доступності та супровід осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення на території МГУ (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_zabezp_dostupn.pdf), що регламентує вимоги щодо доступності навчальних приміщень та супровід осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення. Викладене свідчить про комплексність підходу та увагу керівництва ЗВО до забезпечення зручності та комфортності перебування в Університеті особам, що потребують допомоги.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є

доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Підчас зустрічей з експертною комісією представники здобувачів вищої освіти та представники студентського самоврядування стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. Присутні зазначали, що у випадку виникнення конфліктних ситуацій студенти мають звернутися до куратора, що допоможе скласти заяву відповідно до п.6 ч.6 Положення про академічну доброчесність у МГУ (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_dobroch.pdf). Далі заява передається завідувачу кафедри чи директору інституту. Відповідно до п.6 Положення заяву розглядає комісія з питань академічної доброчесності. Задля запобігання виникнення конфліктних ситуацій у ЗВО є скринька довіри на першому та третьому поверхах, а також є можливість надавати інформацію про порушення онлайн (<http://www.mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/skrin-ka-doviri>) (наразі скарг не було).

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

В Університеті панує сприятливий морально-психологічний клімат. Зі сторони адміністрації ЗВО приділяється увага до умов навчання осіб з особливими освітніми потребами. У викладачів та студентів МГУ є безоплатний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється, як у комп'ютерних класах з вільним доступом, так і через підключення до мережі Wi-Fi. Підключення не потребує пароля і безкоштовне. Санітарно-технічний стан усіх приміщень відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. У аудиторіях забезпечується необхідний тепловий, санітарний та протипожежний режим. Студентське самоврядування бере активну участь у соціальній адаптації студентів молодших курсів шляхом залучення їх до різноманітних творчих гуртків, що створені і проводяться представниками студентства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Рекомендації: суттєве покращення інформаційної підтримки навчального процесу, навчально-методичного забезпечення ОП може бути досягнути впровадженням системи дистанційного навчання через використання модульного динамічного об'єктно-орієнтованого навчального середовища Moodle, яке широко використовується провідними вітчизняними ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Матеріально-технічні та фінансові ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми достатньо забезпечені для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. МГУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (випадки відсутні).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні політики та процедури ЗВО щодо функціонування освітніх програм зафіксовані у Положенні про організацію освітнього процесу у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf). Конкретний механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм викладений у Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Міжнародному гуманітарному університеті (http://www.mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_sistem.pdf). Зокрема, положення містить п. 2 «Порядок розроблення і затвердження освітніх програм» та п.3 «Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм», у пп. 3.1 зазначається, що перегляд освітніх програм в МГУ здійснюється не рідше одного разу на 5 років. Під час виїзної акредитації було виявлено, що на засіданні кафедри від 30.08.2019 року було переглянуто освітню програму «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (протокол № 1) на предмет відповідності положенням стандарту. Після обговорення було прийнято рішення не змінювати структуру і зміст ОП, тому освітні компоненти були оновлені у межах окремих тем та структурі робочих програм і силабусів дисциплін. Хоча ОП, що акредитується, містить усі визначені стандартом інтегральну, загальні і професійні компетентності, рекомендовано оновити ОП відповідно до діючого стандарту із спеціальності враховуючи не лише галузевий контекст а і регіональний у процесі формування бачення щодо підготовки та подальшої діяльності майбутніх фахівців.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти у межах ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» відбувається шляхом проведення періодичних студентських опитувань, результати яких знаходяться на сайті університету (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/result_monit.pdf) та впливають на зміст та методи навчання. За результатами інтерв'ювання адміністративного персоналу ЗВО та представників студентського самоврядування стало відомо, що здобувачі вищої освіти залучені до процесу перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості через представників органів студентського самоврядування у Вченій раді МГУ, а тому мають змогу висувати пропозиції щодо організації та поліпшення якості навчального процесу. Крім того в Інституті права, економіки та міжнародних відносин МГУ, в межах якого проводиться підготовка ЗВО за даною ОП проводиться анкетування студентів в онлайн режимі (<http://mgu.edu.ua/component/content/article/115-navchannia-v-mhu/1788-ekspress-opituvannya-zdobuvachiv-spetsialnosti-076-pidpriemniststvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-sho-navchalisya-za-osvitnoyu-programoyu-magistra-pidpriemniststvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist?Itemid=1215>) та <http://mgu.edu.ua/component/content/article/145-studentske-zhyttia/1762-anketa?Itemid=1215>) а також паперовому вигляді з метою оцінки рівня організації навчального процесу та розроблення напрямів її удосконалення. Для більш повного врахування позиції здобувачів вищої освіти щодо змісту освітньої програми ЗВО слід звернути увагу на змістовність проведення анкетувань студентів щодо напрямів удосконалення даної ОП за набором компонент (дисциплін), їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

В Інституті права, економіки та міжнародних відносин МГУ функціонує Центр зв'язків з роботодавцями (<http://mgu.edu.ua/pro-universitet/robotodavtsi/tseentr-zv'iazkiv-z-robotodavtsiamy-ipemv>) одним із напрямків діяльності якого є організація зустрічей роботодавців зі студентами та випускниками з питань можливості їх подальшого працевлаштування, проведення майстер-класів, тренінгів, презентацій підприємств, компаній; участь у формуванні змісту ОП відповідно до потреб ринку праці. Протягом навчання за ОП магістри періодично беруть участь у зустрічах із представниками роботодавців, про що періодично повідомляється на сайті ЗВО. У зустрічах беруть участь приватні підприємці-випускники університету, представники підприємств різних галузей. В інституті ПЕМВ існує практика анкетування роботодавців, узагальнення їх результатів оприлюднено на сайті МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/visnovki_ank_robotod.pdf). Роботодавці залучаються до рецензування ОП, рецензії знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО (<http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/recenzii.pdf>). За результатами інтерв'ювання роботодавців виявлено, що вони долучаються до проведення навчального процесу за даною ОП, проте суттєвого впливу на структурні зміни у змістовній частині освітньої програми не виявлено.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП акредитується вперше, випуск був лише у 2017 році, проте інтерв'ю із випускниками показало, що майже всі вони підтримують тісні контакти із університетом. Збирання інформації щодо кар'єрного росту випускників ОП проводиться шляхом опитування, що дає змогу отримати інформацію не тільки щодо їх працевлаштування але й практичного застосування знань і умінь, здобутих під час навчання, збирати та узагальнювати пропозиції щодо коректування структури ОП, практичної придатності окремих освітніх компонентів. Випускники ОП залучаються до проведення зустрічей зі здобувачами ОП, участі в ярмарках вакансій, тощо.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідні процедури передбачені у п. 2 Положення про організацію освітнього процесу в МГУ та у п. 3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти. Своєчасність виявлення та оперативність реагування внутрішньої системи забезпечення якості освіти щодо недоліків в освітній програмі, згідно з визначеними в положенні термінами й процедурами, поки формально не застосовувались щодо даної ОП. Результати внутрішнього аудиту засвідчили відповідність змісту та структури ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» положенням стандарту вищої освіти. Тому освітні компоненти були оновлені в межах окремих тем та структури робочих програм дисциплін. Так, зріс обсяг практичної складової підготовки за рахунок збільшення кредитів на переддипломну практику. Між тим динамічні зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП та зустріч експертної комісії із роботодавцями та випускниками засвідчили доцільність моніторингу щодо виявлення та реагування на недоліки у змісті навчання за програмою та процесі освітньої діяльності. За результатами періодичного контролю в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти кафедрою було вжито ряд заходів, направлених на покращення рівня підготовки за даною ОП, а саме проведено вдосконалення навчально-методичних комплексів з фахових дисциплін, переглянуто тематику магістерських робіт щодо їх актуалізації, проведено роботу щодо впровадження в навчальний процес інтерактивних методів навчання.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередніх акредитацій за цією ОП не було, вона проходить первинну акредитацію, а тому зауваження та пропозиції попередніх акредитацій відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_sistem.pdf) висвітлено політику та процедури забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО, розподілено зони відповідальності між структурними підрозділами університету у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Кодекс академічної доброчесності у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/kodex_akad_dobr.pdf) визначає правила і норми академічної доброчесності, етичної поведінки, професійного спілкування працівників та осіб, що навчаються у МГУ. ЗВО всіляко сприяє залученню учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП: потенційні роботодавці долучаються до моніторингу ОП, НПП систематично здійснюють рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти; керівництво Інституту ПЕМВ встановлює рейтинг кафедри як результат її освітньої та науково-технічної діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Розробка та функціонування регуляторних документів ЗВО щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Залучення стейкхолдерів до процесу, розробки, моніторингу і перегляду ОП, а також інших процедур забезпечення її якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Зважаючи на часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП, рекомендовано вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми не рідше одного разу на рік. Рекомендовано на рівні ЗВО запровадити елементи процесного підходу до організації менеджменту, що забезпечить гаранту кращі можливості для реалізації покладеної на неї відповідальності за якість ОП. Розглянути в університеті фінансові можливості щодо системи матеріального стимулювання результативної діяльності гарантів у контексті реального покращення якості ОП. Формування незалежного рейтингу викладачів, зважаючи на досвід провідних українських ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

МГУ послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування частково залучені до процесу забезпечення її якості як партнери. Встановлена практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Пропозиції випускників ОП взяті до уваги та надалі будуть використані під час перегляду освітньої програми. В НПП університету сформована культура якості, що сприяє успішній реалізації освітньої програми та освітньої діяльності за даним напрямом. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом

відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті МГУ. Вони знаходяться в легкому доступі і є зрозумілими. Це, зокрема: Статут МГУ (<http://mgu.edu.ua/golovna/publiczna-informatsiya/statut>), Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_ind_plan.pdf), Положення про організацію освітнього процесу (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_osv_proces.pdf), Положення про академічну доброчесність (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_dobroch.pdf), Положення про порядок та умови вибору студентами вибіркового навчального дисциплін у МГУ (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/poloj_vibirk_disc.pdf), та багато інших. У цілому ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Недоліком є відсутність в Університеті правил для визнання результатів навчання, які отримані здобувачами у системі неформальної освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

У необхідний термін проект ОП працівниками МГУ оприлюднено не було. За словами представників ЗВО було проведено анкетування роботодавців стосовно актуальності відкриття та розвитку ОП, результати якого представлено на сайті (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/visnovki_ank_robotod.pdf). Рецензії до ОП оприлюднено на сайті (<http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/recenzii.pdf>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті МГУ опублікована затверджена Вченою радою Освітньо-професійна програма (http://mgu.edu.ua/docs/NormAkti/progr/opp_pidpriemn.pdf) що містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Робочі навчальні плани денної та заочної форм навчання і Навчальні плани за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання опубліковано на сайті (<http://mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/navchalni-plany-ta-osvitni-prohramy>). На сайті оприлюднені силабуси освітніх компонентів, включених до освітньої програми (<http://mgu.edu.ua/navchannya-v-mgu/silabusy>). Обсяг інформації, що оприлюднено є достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Забезпечено прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в університеті і на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Проект ОП не було розміщено на сайті в належні терміни, тому рекомендовано розмішувати на сайті університету для обговорення зі стейкхолдерами проекти ОП із запропонованими змінами від робочої (проектної) групи (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо). Рекомендовано оприлюднювати після громадського обговорення проекту ОП таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них. Зазначених правил і процедур дотримуються під час реалізації освітньої програми. МГУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

коротке поле

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

коротке поле

Рівень відповідності Критерію 10:

Рівень А / Рівень В / Рівень Е / Рівень F

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

коротке поле

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

немає

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	А
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

[не має] дорадчий висновок представника роботодавців

[не має] окремі думки членів експертної групи

[\[https://drive.google.com/file/d/1vpD3IOLTeUNEHAydJ6GNleWcW1wKxQ1Y/view\]](https://drive.google.com/file/d/1vpD3IOLTeUNEHAydJ6GNleWcW1wKxQ1Y/view)

програма відвідування ЗВО

[ ] інші документи _____

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)
к.т.н., доцент, декан факультету

С.В. Гирич

Члени експертної групи (електронні підписи)
д.е.н., професор, завідувач кафедри

Л.М. Сатир

здобувачка вищої освіти за третім
(освітньо-науковим рівнем)

К.А. Лопатка